

SEKTORPROGRAM

Näring, Energi och Regionalpolitik

Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

Sektorprogram: Närings, Energi och Regionalpolitik

Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och
internationell samordning
SE-103 33 Stockholm
Telefon (växel): +46 8 405 10 00

ANP 2007: 763

© Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 2007

ISBN 978-92-893-1613-2

Design: Kjell Olsson

Foto: s. 1: stor bild Moodboard; liten bild Copyright/foto Johan Ylitalo/
Image Bank Sweden; s. 4: Uppercut/Scanpix; s. 9: Ulf Palm/Scanpix;
s. 12 Sven Halling/Naturbild AB/Johnér.

Upplaga: 3 000 exemplar

Tryck: Scanprint A/S, Århus 2008

Tryckt på miljövänligt papper som uppfyller kraven i
den nordiska miljömärkningen.

Publikationen kan beställas på www.norden.org/order
eller på www.regeringen.se

Fler publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18
1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

Nordiska rådet

Store Strandstræde 18
1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Det nordiska samarbetet

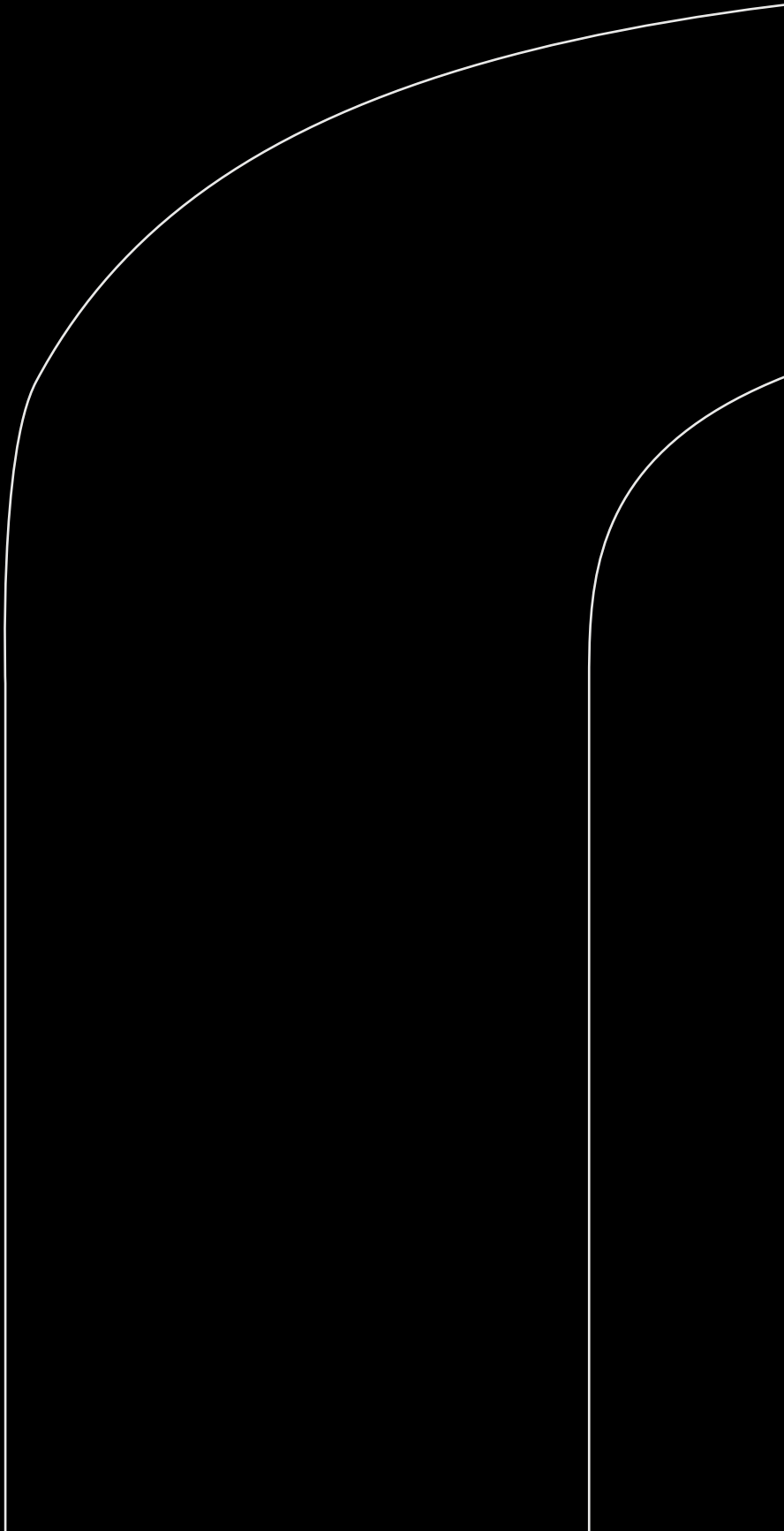
Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill styrka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Sektorprogram
Näring, Energi och Regionalpolitik

Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008

Inledning

Ministerrådet för Näring, Energi och Regionalpolitik, MR-NER, lyfter under det svenska ordförandeskapet fram frågor bland annat med utgångspunkt från statsministrarnas globaliseringsinitiativ (juni 2007), med att utveckla den nordiska elmarknaden och att utveckla den nordiska landsbygden. När det gäller energi- och regionalpolitiska områdena påbörjas arbetet med att ta fram nya handlingsplaner.

Kopplingen till EU-arbetet och det svenska EU-ordförandeskapet andra halvåret 2009 är en viktig del av svenskt samarbete för nordiska frågor.

Norden ska på näringslivsområdet kunna utvecklas till en sammanflätad region där kunskap, innovationer och kapital ska kunna flöda fritt med möjlighet att medverka i strategiska nätverk. Fortsatt kommer ordförandeskapet att arbeta med gränshindersfrågan inom de olika områden som ministerrådet ansvarar för.

På energiområdet kommer det nordiska samarbetet att fokuseras på åtgärder som bidrar till att klara av de energipolitiska utmaningarna – försörjningstrygghet, konkurrenskraft och miljömässig hållbarhet.

Nätverk mellan regioner och företag är viktiga förutsättningar för att stärka den regionala konkurrenskraften i en global ekonomi. Kvinnors företagande kommer att lyftas fram.

Mitt mål är att vi under det svenska ordförandeskapet 2008 ska arbeta konkret och resultatinriktat med de nordiska frågorna.

Jag önskar alla välkomna till ett innehållsrikt och spännande år.

Maud Olofsson

Konkurrenskraft

På det näringspolitiska området tar aktiviteterna sin utgångspunkt i det Nordiska näringspolitiska samarbetsprogrammet 2006–2010 samt det Nordiska innovationspolitiska samarbetsprogrammet 2005–2010.

Norden har goda förutsättningar att möta globaliseringen, men vi behöver fördjupa vårt samarbete och ta tillvara vår regions fördelar. Den övergripande visionen om Norden som internationellt ledande tillväxt- och innovationsregion förutsätter en nordisk kraftsamling.

Områden som är utgör väsentliga element för att förstärka regionens internationella konkurrenskraft är bland annat forskning och innovation, undanröjande av gränshinder och samarbete för att stärka konkurrenskraften inom vissa näringsgrenar som t.ex. turism.

En konferens om nordiskt entreprenörskap som en drivande kraft i Norden kommer att hållas tillsammans med den regionalpolitiska sektorn. Frågor som kommer att beröras är bl.a. kvinnors företagande och miljöteknik.

Globalisering

Statsministrarnas globaliseringsinitiativ från juni 2007 med de uttalade målen om ett kunnigare, synligare och mer välmående Norden kommer att utgöra utgångspunkten för arbetet. Både den europeiska och internationella dimensionen kommer att beaktas i de åtgärder som skall genomföras inom det näringspolitiska området.

Innovationssystem och kluster

En innovations- och klusterpolitik är betydelsefull för att stärka den regionala konkurrenskraften. Under det svenska ordförandeskapet kommer utformning av strategier för att stärka innovationssystem och klustersamarbete mellan de nordiska länderna och övriga grannländer att ges hög prioritet. En europeisk konferens för att diskutera klusterstrategier på EU-nivå kommer att genomföras i Stockholm den 22–23 januari 2008.

Turism

Våra nordiska länder har mycket att erbjuda var och en för sig. På vissa utlandsmarknader fordras även ett strategiskt samarbete mellan länderna för att öka vår konkurrenskraft. En prioriterad fråga är därför att ge en särskild stimulans för ett förstärkt samarbete och konkurrenskraft. Det avses ske genom riktade insatser på viktiga marknader. Inom ramen för insatserna avses gemensamma intressen och möjligheter utvecklas och tillvaratas, samt effektiva samarbetsformer och marknadskommunikation främjas.

Gränshinder

Arbetet med att undanröja gräns- och handelshinder ska gå framåt.

EU:s inre marknad är central för att stärka nordisk tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och plats i den globala ekonomin. Det nordiska samarbetet utgör en viktig del av EU/EES-samarbetet. Ett ökat handelsutbyte mellan de nordiska länderna underlättas av vårt gemensamma deltagande i den inre marknaden.

Huvudfokus är gränsöverskridande aktiviteter som gör marknaden mer effektiv inom de områden som ger bäst avkastning för konsumenter, tillväxt och sysselsättning. Utgångspunkten bör vara den kartläggning av gränshinder för företagen i Norden som gjorts av Nordisk Innovations-Centrum (NICE) där särskilt prioriterade områden pekats ut.

Hjälp till problemlösning är ett sätt att undanröja hinder, bl.a. genom det s.k. SOLVIT-systemet, en hjälp till företag och personer inom EU/EES-området att komma till rätta med regelkrångel (www.kommers.se).

Fokus ska också ligga på gränsregionala frågor som finns t.ex. i Öresundsområdet, Haparanda/Torneå, Svinesund och Östersund/Trondheim.

Energi

Det nordiska energisamarbetet drivs vidare i enlighet med den tidigare överenskomna handlingsplanen för åren 2006–2009. Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i de nordiska energiministrarnas gemensamma vision om att energisamarbetet under Nordiska ministerrådet ska vara en stark och aktiv aktör vid utformningen av energipolitiken i Norden och i Europa. Handlingsplanen fokuserar på tre områden:

- Energimarknader
- Uthålligt energisystem
- Norden i det internationella samarbetet

Energisektorn är en av de sektorer som har strategisk betydelse i det fördjupade nordiska samarbete om globaliseringsfrågor, som statsministrarna enades om i juni 2007. Under ordförandeåret kommer därför, inom ramen för handlingsprogrammet, hög prioritet att ges till insatser inom detta område.

Vidare kommer arbete att inledas med att formulera en ny handlingsplan för det nordiska samarbetet under perioden 2010–2013.

Den nordiska elmarknaden

Målet är en effektiv, gränslös och hållbar nordisk elmarknad med god konkurrens och effektiv handel med omvärlden. Under Sveriges ordförandeskap intensifieras arbetet med att vidareutveckla den nordiska elmarknaden. En tydligare nordisk helhetssyn i det fortsatta arbetet behövs. De främsta utmaningarna för fortsatta framsteg är att ytterligare förbättra förutsättningar för investeringar och att harmonisera regelverk för marknadsaktörerna och stamnätsföretagen så att gränsöverskridande handel och etablering av nya aktörer främjas.

Energiministrarna beslöt vid sitt möte i Helsingfors den 20 september 2007 att låta utreda om och hur man kan *etablera en nordisk systemoperatör med ansvar för såväl operationell drift som systemutveckling och investeringsplanering ur ett nordiskt perspektiv.*

Ett seminarium om den nordiska elmarknaden med deltagande av berörda nordiska myndigheter, branschorganisationer och andra aktörer genomförs i maj för att bl.a. diskutera resultatet av utredningen.

Uthålligt energisystem

Norden ska även fortsättningsvis ligga i framkant när det gäller energieffektivisering och användning av förnybar energi. Under Sveriges ordförandeår fortsätter det nordiska samarbetet inom dessa områden. Möjligheterna att harmonisera stödsystemen för förnybar energi i de nordiska länderna är en fråga som energiministrarna tog upp vid sitt möte 2007 och som kommer att analyseras under Sveriges ordförandeskap.

Klimat- och energipolitiken hänger nära samman. I samarbete med miljösektorn kommer bl.a. frågan om internationella klimatåtaganden efter 2012 att analyseras. Under Sveriges ordförandeskap kommer också arbetet med energiförsörjning i glest befolkade områden att drivas vidare.

Ett seminarium om vindkraft hålls under hösten.

Norden i det internationella samarbetet

Sverige kommer att verka för ett fortsatt aktivt nordiskt samarbete i internationella sammanhang, speciellt kring aktuella EU-frågor. Under 2008 koncentreras insatserna främst till förslaget till ramdirektiv för förnybara energikällor samt förslag till skärpt lagstiftning för den inre energimarknaden. Sverige lägger också tonvikt på samarbetet kring Östersjön och med våra baltiska grannländer.

Energiforskning

Nordisk Energiforsknings handlingsplan för perioden 2007–2010 fokuserar på förnybar energi, energieffektivisering, vätgassamhället, integrering av energimarknaderna i Norden samt klimatförändringarnas konsekvenser för energisektorn. Det svenska ordförandeskapet kommer att stödja vidareutvecklingen av verksamheten och lägga särskild tonvikt vid att stärka det nordiska samarbetets roll i relevanta EU-program samt vid ett ökat deltagande från näringslivet i Nordisk Energiforskning. Syftet är att stärka Nordens position inom forskning, utveckling och innovation inom energiområdet och därigenom bidra till ökad konkurrenskraft hos nordiska företag.

Regionalpolitik

Under det svenska ordförandeskapet ska ett nytt nordiskt samarbetsprogram för den regionalpolitiska sektorn tas fram för perioden 2009–2012.

En viktig uppgift i samtliga nordiska länder är att skapa förutsättningar för och ta tillvara den utvecklingskraft som finns på landsbygden. Det svenska ordförandeskapet kommer att ha ett särskilt fokus på erfarenhetsutbyte kring landsbygdsutveckling dess specifika behov samt mål och strategier för främjande av en positiv utveckling och tillväxt på de nordiska landsbygderna.

Gränsregionernas roll och ökad entreprenörskap

Samarbeten och etablerandet av nätverk mellan regioner och mellan företag är viktiga förutsättningar för att stärka den regionala konkurrenskraften i en global ekonomi.

Det svenska ordförandeskapet har som mål att utforma tydliga och mätbara lång- och kortsiktiga mål för det nordiska arbetet i syfte att avlägsna gränshinder. För att uppnå detta är det viktigt att ha gedigna beslutsunderlag som identifierar förekommande gränshinder och dess effekter i form av gränsregional statistik. Sverige föreslår att det under 2008 *fattas beslut om en nordisk överenskommelse om produktion av gränsregional statistik*. För att ge ökad tyngd åt det gränsregionala arbetet kan t.ex. de nordiska statsministrarna varje år besluta att särskilda satsningar görs inom något eller några politikområden.

En ökad tillgänglighet, genom bl.a. större arbetsmarknadsregioner via regionförstoring och utökad IT-användning är avgörande för att såväl regioner som företag ska kunna konkurrera på en global marknad. Ett strategiskt gränsöverskridande samarbete kan både stärka existerande och skapa nya möjligheter till väl fungerande och hållbara arbetsmarknadsregioner som går över gränser så att en god arbetskrafts- och kompetensförsörjning kan uppnås inom hela Norden.

Regionernas förmåga att samspela med omvärlden såväl nationellt som internationellt i innovativa miljöer främjas, där en väl utvecklad samverkan mellan högskolor, universitet och näringsliv utgör en nödvändig förutsättning.

Aktiviteter som syftar till att öka kvinnors företagande ges särskild uppmärksamhet. En särskild studie som visar på goda nordiska exempel kommer att tas fram.

Kalendarium 2008

Ministermöte och konferenser

29–30 september	Ministermöte Näring, Energi och Regionalpolitik (MR-NER), Umeå
26–27 maj	Seminarium om den nordiska elmarknaden, Stockholmsområdet
27–28 augusti	Konferens om entreprenörskap som en drivande kraft i Norden, Stockholmsområdet
8–9 oktober	Seminarium om vindkraft, Malmö

Möte i ämbetsmannakommittéerna (ÄK)

12–13 februari	ÄK- NE (näring/energi) i samband med globaliseringsforum i Köpenhamn
9–10 april	Gemensamt möte mellan ÄK-NE och ÄK-R (regionalpolitik) om bl.a. budget för 2009, Stockholm
16–17 juni	ÄK-R, genomgång av utkast till nytt samarbetsprogram 2009–2012 samt möte med regionerna, Köpenhamn
27–29 augusti	ÄK-NE och ÄK-R i samband med konferens om entreprenörskap i Stockholm
26–27 november	ÄK-NE i Köpenhamn
5 december	ÄK-R + Nordregios styrelse i Stockholm

norden

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18
DK-1255 Köpenhamn K
www.norden.org

Det nordiska samarbetet omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland. Ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet roterar kalenderårsvis mellan de fem nordiska länderna.

I det övergripande ordförandeprogrammet för 2008, Kraftsamling, presenteras de punkter som Sverige vill prioritera i det nordiska samarbetet på regeringsnivå under sitt ordförandeskap.

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

Ytterligare information om
Sveriges ordförandeskap i
Nordiska ministerrådet fås
på www.Norden2008.se.

**Kontaktuppgifter för
ordförandeskapet**
Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och
internationell samordning
SE-103 33 Stockholm
Sverige
Telefon (växel):
+46 8 405 10 00